

MUSICAL PEDAGOGICS

Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education,
Vol. 1, 2004

Greek Society for Music Education
ISME National Affiliate

MUSICAL PEDAGOGICS

Greek Society for Music Education

ISME National Affiliate

Aristotle University of Thessaloniki

PO Box 550, 54124, Thessaloniki.

Tel. / Fax: +30 2310 858658

email : eeme@the.forthnet.gr

Web site: <http://users.forthnet.gr/the/eeme>

MUSICAL PEDAGOGICS

*Annual Scientific Edition of the
Greek Society for Music Education*

ISSN 17901618

Vol. 1, 2004

Editor

Costas Tsougras

DTP

Costas Tsougras

Dimitra Konari

Cover Design

Nikos Kouthouris

SCIENTIFIC COMMITTEE- CONSULTING EDITORS

Polyvios Androutsos

Erifili Damianou

Ioanna Etmektsoglou

Liana Haratsi

Jere Humphreys

Polina Kavoura

Panayiotis Kanelopoulos

Pavlina Liatou-Karadimou

Georgia Markea

George Papadelis

Xanthoula Papapanagioutou

Eva Pavlidou

Lenia Sergi

Lelouda Stamou

Dora Psaltopoulou

Demetre Themelis

Nikos Theodoridis

Demetre Varelas

Demetre Yannou

Musical Pedagogics is published yearly and distributed free to all members
of the Greek Society for Music Education.

The authors are responsible for the English texts.

Price: 15 €

! Σημείωμα διευθυντή σύνταξης

Με ιδιαίτερη χαρά προλογίζω το πρώτο τεύχος των *Μουσικοπαιδαγωγικών*, της ετήσιας επιστημονικής έκδοσης της Ελληνικής Ένωσης για τη Μουσική Εκπαίδευση. Η παρούσα έκδοση σηματοδοτεί μια νέα εποχή για την ΕΕΜΕ, μια πιο ώριμη φάση στην εξέλιξή της ως επιστημονικού συλλογικού οργάνου. Στο πλαίσιο της φάσης αυτής η υπάρχουσα εξαμηνιαία περιοδική έκδοση, η *Μουσική Εκπαίδευση*, μετά από επτά χρόνια επιτυχημένης λειτουργίας και δεκατρία τεύχη, δίνει τη θέση της σε δύο ανεξάρτητες ετήσιες περιοδικές εκδόσεις με διαφορετικές κατευθύνσεις. Έτσι, στη *Μουσική Εκπαίδευση* θα δημοσιεύονται άρθρα σχετικά με πρακτικές διδασκαλίας, ενώ στα *Μουσικοπαιδαγωγικά* θα δημοσιεύονται επιστημονικά άρθρα, δηλαδή αναφορές αποτελεσμάτων ποιοτικής ή ποσοτικής έρευνας, περιλήψεις επιστημονικών μελετών, παρουσιάσεις θεωριών, μοντέλων ή φιλοσοφικών θέσεων, καθώς και άρθρα που περιέχουν προβληματισμό ως προς τις εφαρμογές των ερευνητικών αποτελεσμάτων στην μουσική διδασκαλία και μάθηση.

Ένα σημαντικό στοιχείο διαχωρισμού των δύο συγγενών περιοδικών, πέρα από τη φύση του περιεχομένου τους, είναι η σύσταση και λειτουργία επιστημονικής επιτροπής ελέγχου για τα προς δημοσίευση άρθρα στα *Μουσικοπαιδαγωγικά*. Η επιστημονική επιτροπή, η οποία αποτελείται από πανεπιστημιακούς δασκάλους και μουσικοπαιδαγωγούς με υψηλό βαθμό εξειδίκευσης και εμπειρίας, εξετάζει υπό συνθήκες ανωνυμίας όλα τα υποβαλλόμενα άρθρα και εκφέρει, πέρα από την έγκριση για δημοσίευση, κρίσεις και συμβουλές προς τους συγγραφείς για τη βελτίωση του περιεχομένου των άρθρων. Το υλικό του παρόντος τεύχους έχει περάσει από μια εξαμηνιαία περίοδο ωρίμανσης και αναθεώρησης, η οποία υπήρξε αποτέλεσμα της δημιουργικής ανταλλαγής απόψεων μεταξύ των συγγραφέων και των μελών της επιτροπής. Η διαδικασία αυτή, παρότι επιμηκύνει την περίοδο έκδοσης των τευχών κάνοντάς την ετήσια από εξαμηνιαία, αναβαθμίζει σημαντικά το περιεχόμενο των άρθρων, καθώς αυτό ελέγχεται από επιστημονική και όχι από συντακτική επιτροπή και ουσιαστικά προάγει τα *Μουσικοπαιδαγωγικά* σε επιστημονική έκδοση. Ελπίζουμε ότι το παρόν περιοδικό θα συνεισφέρει σημαντικά στο χώρο της ελληνόγλωσσης βιβλιογραφίας της μουσικής εκπαίδευσης.

Τα άρθρα που φιλοξενεί το πρώτο τεύχος των *Μουσικοπαιδαγωγικών* καλύπτουν ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερόντων και κατευθύνσεων μέσα στο χώρο της μουσικής εκπαίδευσης. Στο πρώτο άρθρο η Λελούδα Στάμου παρουσιάζει τα αποτελέσματα της έρευνάς της πάνω στην επίδραση της διδασκαλίας με τη μέθοδο Suzuki και των προσχολικών μουσικών εμπειριών στη μεταβαλλόμενη μουσική δεκτικότητα και στα εκτελεστικά επιτεύγματα αρχάριων μαθητών εγγόρδων. Η έρευνα, το πειραματικό μέρος της οποίας διεξήχθη σε δύο ομάδες παιδιών (με ή χωρίς εφαρμογή της μεθόδου Suzuki), εξετάζει τις επιδόσεις των μαθητών ως προς την τονική ακρίβεια, το ρυθμό και την έκφραση, και οι αποκλίσεις στα στατιστικά αποτελέσματα των δύο ομάδων αποκαλύπτουν ενδιαφέρουσες παραμέτρους της διδασκαλίας με τη μέθοδο Suzuki.

Το επόμενο άρθρο με τίτλο "Εφηβεία, Μουσική και Εκπαίδευση" της Ξανθούλας Παπαπαναγιώτου θίγει σημαντικά ζητήματα που αφορούν τη σημασία που έχει η μουσική στη ζωή των εφήβων μέσα και έξω από το σχολείο. Στην προσέγγισή της, η οποία έχει ως αφετηρία το χώρο της κοινωνικής ψυχολογίας, διατυπώνονται καιρίες κρίσεις και προβληματισμοί πάνω στην υπάρχουσα κατάσταση καθώς και ενδιαφέρουσες προτάσεις για έρευνα στον ελληνικό χώρο της δευτεροβάθμιας μουσικής εκπαίδευσης.

Τα δύο επόμενα άρθρα έχουν ως αντικείμενο μελέτης το αναλυτικό πρόγραμμα της διδασκαλίας της μουσικής στο δημοτικό σχολείο. Στο άρθρο της Νατάσας Οικονομίδου-Σταύρου παρουσιάζονται τα πορίσματα έρευνας για το μάθημα της μουσικής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση της Κύπρου, η οποία είχε σκοπό να διερευνήσει το κατακτηθέν από τα παιδιά αναλυτικό πρόγραμμα και το βαθμό συνάφειάς του με το επίσημο αναλυτικό πρόγραμμα του μαθήματος. Τα αποτελέσματα επιβεβαιώνουν την ύπαρξη σοβαρής αναντιστοιχίας μεταξύ της θεωρίας του αναλυτικού προγράμματος και της εφαρμογής του και υποδεικνύουν την αναποτελεσματικότητα της υπάρχουσας μεθόδου διδασκαλίας και την ανάγκη αναθεώρησής της. Το άρθρο του Δημήτρη Μπέσσα και της Μαίης Κοκκίδου επιχειρεί μια ιστορική ανασκόπηση των αναλυτικών προγραμμάτων για το μάθημα της μουσικής από το 1969 έως σήμερα. Οι συγγραφείς θέτουν βασικά ερωτήματα, όπως το ποια εφόδια χρειάζεται ο δάσκαλος για να είναι αποτελεσματικός στο μάθημα της μουσικής και το ποιες απαιτήσεις εγείρονται από τα αναλυτικά προγράμματα, για να διαπιστώσουν μέσω της έρευνας την ύπαρξη κενών, ασφαιρών και αναντιστοιχιών στα προγράμματα αυτά, αποκαλύπτοντας έτσι πιθανούς τρόπους βελτίωσής των.

Το τελευταίο άρθρο προέρχεται από το χώρο της μουσικοκινητικής και έχει ως θέμα το δημιουργικό μάθημα παραδοσιακού χορού στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου. Οι τρεις συγγραφείς του, ο Γιώργιος Λυκεσάς, η Μαρία Κωνσταντινίδου και η Σοφία Παπαδοπούλου, παραθέτουν τα απαραίτητα στοιχεία για την δημιουργία εκπαιδευτικών προγραμμάτων με στόχο τη διδασκαλία των ελληνικών παραδοσιακών χορών στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση και αναπτύσσουν τα σημαντικά οφέλη που αποκομίζουν τα παιδιά των πρώτων τάξεων του δημοτικού σχολείου από τη διδασκαλία αυτή.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά τόσο τους συγγραφείς των άρθρων όσο και τα μέλη της επιστημονικής-συμβουλευτικής επιτροπής για τις εξαιρετες εργασίες τους και για την άμογη μεταξύ τους συνεργασία. Επίσης θα ήθελα να ευχαριστήσω τη Δήμητρα Κόνιαρη για τη βοήθεια που μου προσέφερε στην εκμάθηση του Quark Xpress καθώς και τον Νίκο Κουθούρη για τη σχεδίαση των γραφικών του εξωφύλλου. Τέλος, θα ήθελα να ευχηθώ καλή δύναμη σε όλα τα μέλη της ΕΕΜΕ εν όψει της νέας εκπαιδευτικής χρονιάς και καλή επιτυχία στην οργανωτική επιτροπή του 5ου Συνεδρίου της ΕΕΜΕ στη Λαμία τον Ιούνιο του 2005.

Κώστας Τσούγκρας

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Σημείωμα διευθυντή σύνταξης.	3
Λελούδα Στάμου: Η επίδραση της διδασκαλίας με τη μέθοδο Suzuki και των προσχολικών μουσικών εμπειριών στη μεταβαλλόμενη μουσική δεκτικότητα και στα εκτελεστικά επιτεύγματα αρχάριων μαθητών εγχόρδων της μεθόδου Suzuki.	6
Ξανθούλα Παπαπαναγιώτου: Εφηβεία, μουσική και εκπαίδευση.	34
Νατάσα Οικονομίδου-Σταύρου: Το Αναλυτικό Πρόγραμμα της μουσικής στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση της Κύπρου - Από την πρόθεση στην πραγματικότητα.	49
Μπέσσας Δημήτρης, Κοκκίδου Μαίη: Ο δάσκαλος στο μάθημα της μουσικής μέσα από τα αναλυτικά προγράμματα (1969 - 2004).	67
Λυκεσάς Γεώργιος, Κωνσταντινίδου Μαρία, Παπαδοπούλου Σοφία: Δημιουργικό μάθημα παραδοσιακού χορού στις πρώτες τάξεις του δημοτικού σχολείου.	84

CONTENTS

Editorial.	3
Lelouda Stamou: The effect of Suzuki instruction and early childhood music experiences on developmental music aptitude and performance achievement of beginning Suzuki string students.	6
Xanthoula Papapanagiotou: Adolescence, Music and Education.	34
Natassa Economidou-Stavrou: Music Curriculum in First-grade Education in Cyprus - From Intention to Reality.	49
Dimitris Bessas, May Kokkidou: The Music Teacher through the Curricula (1969-2004).	67
Likesas Georgios, Konstantinidou Maria, Papadopoulou Sophia: Creative lesson of traditional dance teaching at the first classes of Elementary School.	84